

Список використаних джерел:

1. Безрукова В.С. Все о современном уроке в школе: проблемы и решения. – М.: Сентябрь, 2004. – 160 с.
2. Бордовская Н.В., Реан А.А. Педагогика: Уч. пособие. – СПб.: Питер, 2006. – 304 с.
3. Васьківська Г.О. Концептуальні підходи до формування системи знань про людину // Вісник Житомирського державного університету. Випуск 53. Педагогічні науки. – 2010. – С. 62-67
4. Зязюн І. А. Освітні парадигми та педагогічні технології у вимірах філософії освіти / І.А. Зязюн // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки. – 2011. – С. 22-27.
5. Кремень В. Освіта в структурі цивілізаційних змін (З трибуни загальних зборів Національної академії педагогічних наук України) / В. Кремень // Вища освіта України. – 2011. – № 1. – С. 8-11.
6. Слостенин В.А. Аксиологические основы педагогики // Педагогика: [учеб. пособие для студ. пед. учеб. заведений] / В. Слостенин, И. Исаев, А. Мищенко, Е. Шиянов. – М.: Школа-Пресс, 1998. – 512 с.

Георгадзе Т.О.,

аспірант кафедри соціальної роботи,

соціальної педагогіки та дошкільної освіти

Мелітопольського державного педагогічного університету

імені Богдана Хмельницького

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ В УЧНІВ 5-9 КЛАСІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Як відомо, зміцнення інституту сім'ї та сімейно-шлюбних відносин, підвищення престижу сім'ї, пропаганда цінностей шлюбу і сім'ї, досягнення гендерної рівності в сімейних відносинах, що забезпечують соціальну та культурну спадкоємність поколінь, є фактором стабільності і сталого розвитку громадянського суспільства.

Сім'я – це сполучна ланка між різними поколіннями, хранителька духовних і культурних традицій. Проблема формування сімейних цінностей в науковій літературі розкривається багатоаспектно, у філософському, соціологічному, психологічному, педагогічному напрямках. Педагогічні особливості формування сімейних цінностей відображено в роботах Ю. Азарова, С. Акутіної, Ш. Амонашвілі, А. Макаренка, В. Сухомлинського та інших.

Актуальність проблеми формування сімейних цінностей у дітей шкільного віку в нових педагогічних умовах підтверджена також такими нормативними документами: Закон України «Про освіту», Закон України «Про загальну середню освіту», Національна доктрина розвитку освіти в Україні, Концепція державної

сімейної політики, Рекомендації парламентських слухань на тему «Інститут сім'ї в Україні: стан, проблеми та шляхи їх вирішення».

А. Буковинський в своїй доповіді на Парламентських слуханнях на тему «Інститут сім'ї в Україні: стан, проблеми і шляхи їх вирішення» зауважує: «Сім'я – це не проблема, а запорука процвітання країни. Сім'я – це єдина повноцінна одиниця в суспільстві, яка здатна найефективніше забезпечувати процес виховання громадян, формувати їх цінності та реалізовувати цілі держави.

Тому ми наполягаємо на розгляді сімейної політики як Національної стратегії української держави. Вона повинна реалізовуватись через окреме Міністерство сім'ї і молоді в тісній взаємодії та співпраці з іншими профільними міністерствами: освіти і науки, соціальної політики, охорони здоров'я, культури, юстиції.

Також вважаємо, що сімейна політика повинна обов'язково розглядатись в контексті Національної безпеки країни» [3].

У незалежній Україні питання ціннісних орієнтацій та їхнього формування в українській молоді випущені з поля зору тих інституцій, які мали б забезпечувати необхідні знання і інформацію молодому поколінню українців. Це, насамперед, середня школа та інші навчальні заклади. Можна стверджувати, що цінності людини впливають на якість і спосіб її життя, а також на суспільство та його розвиток у цілому. За 26 років незалежності можна робити попередні висновки й аналізувати негативні тенденції, які вже видимі і формуються внаслідок відсутності цілеспрямованого і виваженого підходу держави до формування і пропаганди цінностей, особливо сімейних, які забезпечують гармонійний розвиток особистості та суспільства в цілому [1, с. 91].

«Скрупульозний аналіз сучасної духовно-практичної ситуації з усією реальністю виявляє той тривожний факт, що нова система цінностей ще не сформована, а попередні аксіологічні постулати розмиті. За цих умов суспільство й особистість опиняються в ситуації ціннісного хаосу та невизначеності, що ускладнює соціалізацію підростаючого покоління» [4, с. 117]. Чимало людей, структур та інституцій прагнуть мати вплив на формування цінностей юних українців. Наукові дослідження питання цінностей (враховуючи багатовіковий досвід, зокрема, християнського вчення) повинні стати основою у питаннях формування сімейної політики країни. Держава як інституція зобов'язана забезпечувати в суспільстві таку систему виховання, яка гарантує повноцінну реалізацію особистості в приватному та суспільному житті.

Науковці по-різному трактують поняття «педагогічні умови», розглядаючи їх як:

- характеристику педагогічного середовища;
- обставини, необхідні для перебігу педагогічного процесу;
- фактори, шляхи, напрями педагогічного процесу;
- уявні результати педагогічного процесу;
- форми, методи, педагогічні прийоми.

Вважається, що до педагогічних умов можна віднести ті, які свідомо створюються в навчальному процесі і повинні забезпечувати найбільш ефективне протікання цього процесу [2, с. 114].

Таким чином, під педагогічними умовами формування сімейних цінностей в учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладах розуміємо сукупність взаємопов'язаних заходів, необхідних для створення цілеспрямованого освітнього процесу. Аналіз психолого-педагогічної літератури дає нам підставу виділити сукупність необхідних, у процесі формування сімейних цінностей в учнів середньої школи, наступних педагогічних умов:

- створення сприятливого інформаційно-насиченого середовища;
- формування потреби оволодіння духовно-моральною культурою;
- забезпечення мотивації до вивчення родинних цінностей;
- здійснення моніторингу процесу формування сімейних цінностей;
- виховання потреби до постійного самовдосконалення.

Сім'я – це те, що потрібно оберігати і берегти, тому що сім'я – це найближчі та найрідніші люди, які є у багатьох людей. В даний час дуже складно зберегти сімейні узи і родинні зв'язки.

Сучасний світ накладає свій відбиток на все і навіть на стародавні звичаї, які колись шанували і дбайливо оберігали наші предки. Багато людей до сих пір намагаються зберегти те, що залишилося або збирають по крихтах забуте за багато років. Саме тому, ми вважаємо, що формувати сімейні цінності необхідно в молодому юнацькому віці, а саме в учнів 5-9 класів.

Повна і щаслива сім'я важлива для кожної людини, незалежно від того, в який період часу він це усвідомлює. Рано чи пізно кожен з нас починає замислюватися про те, що тільки дружна сім'я здатна вберегти нас в цьому складному світі і саме тому необхідно формувати сімейні цінності, в сучасній українській молоді.

Список використаних джерел:

1. Буковинський А. Й. Підмінені цінності // Наука. Релігія. Суспільство. – 2012. – № 4. – С. 87-92.
2. Кравченко Т. В. Основні підходи до організації взаємодії сім'ї та школи як фактора соціалізації дітей шкільного віку / Т. В. Кравченко // Науковий часопис Національного пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. – К., 2012. – С. 113-118.
3. Парламенські слухання [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.bukovynski.com/dopovid-a-bukovinskogo-na-parlamen>.
4. Підлісний М. М. Цінності та буття особистості: [монографія] / М. М. Підлісний, В. І. Шубін. – Дніпропетровськ: ДДФА, 2005. – 128 с.